

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 8. mája 2014¹

Vec C-137/13

**Herbaria Kräuterparadies GmbH
proti
Freistaat Bayern**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bayerisches Verwaltungsgericht München (Nemecko)]

„Poľnohospodárstvo — Označovanie ekologických produktov — Nariadenie (ES) č. 889/2008 — Článok 27 ods. 1 písm. f) — Používanie produktov a látok pri spracovaní potravín, ktoré sa označujú ako ekologické — Zákaz používania minerálov a vitamínov, ak to nie je právnymi predpismi schválené — Pridávanie glukónanu železnatého a vitamínov do ekologickej zmesi ovocných štiav — Predpísané množstvá, aby sa produkt mohol predávať ako potravinový doplnok, s výživovým alebo zdravotným tvrdením alebo ako potravinová na osobitný výživový účel“

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Bayerisches Verwaltungsgericht München [Bavorský správny súd, Mníchov (Nemecko); ďalej len „Verwaltungsgericht“].
2. Týka sa produktu, ktorý obsahuje hlavne zložky z ekologického poľnohospodárstva, ale aj neekologické minerálne a vitamínové doplnkové látky. Môže sa označovať a uvádzať na trh ako „ekologický“? Predovšetkým, sú tieto doplnkové látky „právnymi predpismi schválené“, ak sa produkt uvádza na trh ako potravinový doplnok a/alebo ako produkt s pozitívnymi zdravotnými alebo výživovými účinkami, ktoré bez týchto doplnkových látok nemožno dosiahnuť?
3. V konaní pred Súdny dvorom (európsky) výrobca tohto produktu tiež tvrdil, že v Európskej únii (ďalej len „Únia“) je možné uvádzať na trh porovnateľné produkty dovážané zo Spojených štátov amerických (ďalej len „Spojené štáty“), ktoré sú podľa pravidiel Spojených štátov označené ako „ekologické“, pričom tieto pravidlá sú vo vzťahu k pravidlám Únie rovnocenné, nie však rovnaké.

Právny rámec

Potravinové doplnky a látky s výživovým účinkom

4. Odôvodnenie 9 v preambule k smernici 2002/46² stanovuje: „V potravinových doplnkoch smú byť prítomné iba vitamíny a minerály bežne sa nachádzajúce v strave a konzumované ako súčasť stravy, hoci to neznamená, že ich prítomnosť v strave je potrebná. ...“

¹ — Jazyk prednesu: angličtina.

² — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/46/ES z 10. júna 2002 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravinových doplnkov (Ú. v. ES L 183, s. 51; Mim. vyd. 13/029, s. 490) v znení zmien a doplnení.

5. Odôvodnenie 15 stanovuje: „Potravinové doplnky spotrebiteľia kupujú pre dopĺňovaní príjmov zo stravy. Pre dosiahnutiu tohoto cieľa, ak sú vitamíny a minerály uvedené na označení potravinových doplnkov, tak musia byť vo výrobku prítomné vo významnom množstve.“

6. Článok 2 tejto smernice definuje v písmene a) potravinové doplnky ako „potraviny, ktorých účelom je dopĺňovanie bežnej stravy, a ktoré sú koncentrovanými zdrojmi živín alebo iných látok s nutričným alebo fyziologickým účinkom – samostatne alebo v kombinácii – predávané vo forme dávok...“ a v písmene b) živiny ako vitamíny alebo minerály. Článok 4 ods. 1 v spojení s prílohami I a II ustanovuje taxatívny výpočet vitamínov a minerálnych látok, ktoré sa môžu používať pri výrobe potravinových doplnkov.

7. Článok 5 ods. 3 stanovuje: „S cieľom zabezpečiť, aby v potravinových doplnkoch boli prítomné významné množstvá vitamínov a minerálov, musia sa stanoviť – tam kde to pripadá do úvahy – minimálne množstvá dennej dávky spotreby odporúčanej výrobcom.“ Podľa článku 5 ods. 4 Komisia prijme minimálne množstvá vitamínov a minerálov uvedené v odseku 3. Žiadne takéto množstvá však doposiaľ nestanovila.

8. Podľa článku 6 ods. 3 písm. a) musia byť na označeniach uvedené názvy kategórií živín alebo látok charakterizujúcich daný výrobok alebo uvedenie charakteru takýchto živín alebo látok.

Výživové a zdravotné tvrdenia

9. Článok 2 ods. 2 bod 1 nariadenia č. 1924/2006³ definuje „tvrdenie“ ako „každé oznámenie alebo znázornenie, ktoré nie je povinné podľa právnych predpisov Spoločenstva ani vnútroštátnych právnych predpisov..., ktoré udáva, naznačuje alebo vyvoláva dojem, že daná potravina má osobitné vlastnosti“.

10. Článok 3 stanovuje:

„Výživové a zdravotné tvrdenia sa môžu používať na označení, pri prezentácii a v reklame potravín umiestnených na trhu v Spoločenstve len vtedy, ak sú v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia.

... používanie výživových a zdravotných tvrdení nesmie:

a) byť nepravdivé, nejednoznačné alebo klamlivé;

...“

11. Článok 5 ods. 1 okrem iného stanovuje:

„Používanie výživových a zdravotných tvrdení sa povoľuje, len ak sú splnené tieto podmienky:

a) preukázalo sa, že prítomnosť... živiny alebo inej látky v potravine alebo kategórii potravín, na ktorú sa tvrdenie vzťahuje, má pozitívny výživový alebo fyziologický účinok potvrdený všeobecne uznávanými vedeckými dôkazmi;

3 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, s. 9).

- b) živina alebo iná látka, na ktorú sa tvrdenie vzťahuje:
- (i) je vo významnom množstve obsiahnutá v konečnom výrobku, ako je vymedzené v právnych predpisoch Spoločenstva, alebo, ak takéto predpisy neexistujú, v množstve, ktoré vyvolá tvrdený výživový alebo fyziologický účinok potvrdený všeobecne uznávanými vedeckými dôkazmi;

...“

12. Článok 8 ods. 1 stanovuje: „Výživové tvrdenia sú povolené len v tom prípade, ak sú uvedené v prílohe a sú v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto nariadení.“ Článok 13 ods. 1 tiež dovoľuje používať zdravotné tvrdenia, ktoré opisujú alebo odkazujú na úlohu živiny alebo inej látky pri raste, vývoji a telesných funkciách, ak vychádzajú zo všeobecne uznávaných vedeckých dôkazov a priemerný spotrebiteľ im dobre rozumie a sú uvedené v zozname prijatom Komisiou podľa článku 13 ods. 3.

13. Príloha k nariadeniu č. 1924/2006 v časti s názvom „ZDROJ [NÁZOV VITAMÍNU/VITAMÍNOV] A/ALEBO [NÁZOV MINERÁLNEJ LÁTKY/MINERÁLNYCH LÁTOK]“ stanovuje: „Tvrdenie, že potravina je zdrojom vitamínov a/alebo minerálnych látok, a každé tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, sa môže uvádzať len vtedy, ak výrobok obsahuje aspoň významné množstvo, ako je vymedzené v prílohe smernice 90/496/EHS...“⁴

14. Príloha k nariadeniu č. 432/2012⁵ obsahuje zoznam povolených zdravotných tvrdení o potravinách v zmysle článku 13 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1924/2006. Tvrdenie o železe, že „železo prispieva k správnej tvorbe červených krviniek a hemoglobínu“ sa môže používať len v prípade potraviny, ktorá je zdrojom železa aspoň v rozsahu uvedenom v tvrdení.

Potraviny na osobitné výživové účely

15. Článok 1 ods. 2 smernice 2009/39⁶ definuje potraviny na osobitné výživové účely ako „potraviny, ktoré sú pre svoje špeciálne zloženie alebo výrobný proces jednoznačne rozoznateľné od potravín na bežnú spotrebu, ktoré sú vhodné na uvádzané výživové účely a ktoré sa umiestňujú na trh takým spôsobom, ktorý túto vhodnosť naznačuje.“

16. Článok 1 ods. 3 stanovuje:

„Osobitný výživový účel musí spĺňať osobitné výživové požiadavky:

- a) určitých kategórií osôb, ktorých tráviace procesy alebo metabolizmus sú narušené, alebo
- b) určitých kategórií osôb, ktoré sú v špeciálnom fyziologickom stave a ktoré sú preto schopné získať zvláštny úžitok z kontrolovaného požívania určitých zložiek v potravinách, alebo
- c) zdravých dojčiat alebo malých detí.“

4 — Smernica Rady 90/496/EHS z 24. septembra 1990 o nutričnom označovaní potravín (Ú. v. ES L 276, 1990, s. 40; Mim. vyd. 13/010, s. 191). Príloha I stanovuje: „Pri rozhodovaní o tom, čo tvorí významné množstvo, by sa spravidla malo brať do úvahy 15 % odporúčanej dávky uvedenej v tejto prílohe, obsiahnutých v 100 g alebo v 100 ml, alebo v jednom balení, ak toto balenie obsahuje len jednu porciu.“ Odporúčané denné dávky (ďalej len „RDA“) sú stanovené pre niekoľko látok, vrátane železa a rôznych vitamínov údajne obsiahnutých v produkte, ktorého sa týka konanie vo veci samej.

5 — Nariadenie Komisie (EÚ) č. 432/2012 zo 16. mája 2012, ktorým sa vytvára zoznam povolených zdravotných tvrdení o potravinách, iných, ako sú tvrdenia, ktoré odkazujú na zníženie rizika ochorenia a na vývoj a zdravie detí (Ú. v. EÚ L 136, s. 1).

6 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES zo 6. mája 2009 o potravinách na osobitné výživové účely (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 124, s. 21).

17. Podľa článku 3 ods. 1 musia byť podstata alebo zloženie potravín na osobitné výživové účely také, aby výrobky boli vhodné na osobitný výživový účel.

18. Podľa článku 4 ods. 3 Komisia prijme zoznam látok s osobitnými výživovými účelmi ako vitamíny a minerálne soli, ktoré sú určené na pridávanie do potravín na osobitné výživové účely.

19. Tento zoznam bol prijatý v prílohe k nariadeniu č. 953/2009⁷, ku ktorému odôvodnenie 5 v preambule stanovuje: „Ak sa pridanie výživnej látky posúdilo ako potrebné, ustanovilo sa tak podľa špecifických pravidiel v príslušných osobitných smerniciach, prípadne spolu s vhodnými kvantitatívnymi podmienkami.“

Označovanie ekologických potravín vyrobených v Únii

20. Preambula nariadenia č. 834/2007⁸ obsahuje okrem iného tieto odôvodnenia:

„(20) Spracované potraviny by sa mali označovať ako ekologické len vtedy, ak všetky alebo skoro všetky zložky poľnohospodárskeho pôvodu sú ekologické. Osobitné ustanovenia o označovaní by sa mali ustanoviť pre spracované potraviny, ktoré obsahujú poľnohospodárske zložky, ktoré sa nedajú získať ekologickým spôsobom...“

...

(22) Je dôležité zachovať dôveru spotrebiteľov k ekologickým produktom. Výnimky z požiadaviek uplatniteľných na ekologickú výrobu by sa preto mali prísne obmedzovať na prípady, keď sa uplatňovanie výnimiek z pravidiel považuje za opodstatnené.

...“

21. Článok 3 tohto nariadenia stanovuje všeobecné ciele sledované ekologickou výrobou, vrátane, podľa písmena c), „výrob[y] širokého spektra potravín a iných poľnohospodárskych produktov, ktoré spĺňajú požiadavky spotrebiteľa na tovary vyrábané postupmi, ktoré nepoškodzujú životné prostredie, zdravie ľudí, zdravie rastlín alebo zdravie a pohodu zvierat“.

22. Článok 6 stanovuje:

„... výroba spracovaných biopotravín sa zakladá na týchto osobitných zásadách:

- a) výroba biopotravín z ekologických poľnohospodárskych zložiek okrem prípadov, keď nejaká zložka nie je na trhu k dispozícii v biokvalite;
- b) obmedzenie používania doplnkových látok do potravín, zložiek nepochádzajúcich z ekologickej výroby, najmä s technologickou a senzorickou funkciou a mikroživín a pomocných technologických látok na použitie v minimálnej miere a iba v prípade základnej technologickej potreby alebo na osobitné výživové účely;
- c) vylúčenie látok a spracovateľských metód, ktoré by mohli byť zavádzajúce, pokiaľ ide o pravú povahu produktu;

7 — Nariadenie Komisie (ES) č. 953/2009 z 13. októbra 2009 o látkach, ktoré sa na osobitné výživové účely môžu pridávať do potravín na špeciálne výživové použitie (Ú. v. EÚ L 269, s. 9).

8 — Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91 (Ú. v. EÚ L 189, s. 1).

...“

23. Článok 19 má nadpis „Všeobecné pravidlá výroby spracovaných potravín“. Článok 19 ods. 2 najmä ustanovuje:

„Na zloženie spracovaných biopotravín sa vzťahujú tieto podmienky:

- a) produkt sa vyrába hlavne zo zložiek poľnohospodárskeho pôvodu;...
- b) v potravinách na osobitné výživové účely sa môžu použiť len také doplnkové látky, pomocné technologické látky, ochucovadlá, voda, soľ, prípravky obsahujúce mikroorganizmy a enzýmy, minerály, stopové prvky, vitamíny, ako aj aminokyseliny a iné mikroživiny, ktoré boli povolené na používanie v ekologickej výrobe v súlade s článkom 21;

...“

24. Článok 21 najmä ustanovuje:

„1. Povoľovanie produktov a látok na používanie v ekologickej výrobe a ich zahrnutie do užšieho zoznamu produktov a látok uvedených v článku 19 ods. 2 písm. b)... spĺňa... tieto kritériá, ktoré sa hodnotia ako celok:

- i) alternatívy povolené v súlade s touto kapitolou nie sú k dispozícii;
- ii) bez ich použitia by nebolo možné vyrábať alebo konzervovať potraviny alebo splniť dané stravovacie požiadavky stanovené na základe právnych predpisov Spoločenstva.

Produkty a látky uvedené v článku 19 ods. 2 písm. b) sa okrem toho vyskytujú v prírode a mohli podstúpiť len mechanické, fyzikálne, biologické, enzymatické alebo mikrobiálne procesy s výnimkou prípadov, ak nie sú takéto produkty a látky z uvedených zdrojov k dispozícii na trhu v dostatočných množstvách a dostatočnej kvalite.

2. Komisia... rozhoduje o povoľovaní produktov a látok a ich zahrnutie do užšieho zoznamu uvedeného v odseku 1 tohto článku a stanoví konkrétne podmienky a obmedzenia ich používania a v prípade potreby aj stiahnutia týchto produktov.

...“

25. Článok 23 („Používanie pojmov týkajúcich sa ekologickej výroby“) okrem iného stanovuje:

„1. Na účely tohto nariadenia sa produkt považuje za produkt, na ktorom sú uvedené pojmy odkazujúce na ekologický spôsob výroby, ak na označení, reklamnom materiáli alebo v obchodných dokumentoch sa takýto produkt, jeho zložky alebo krmné suroviny opisujú pojmami, ktoré naznačujú kupujúcemu, že produkt, jeho zložky alebo krmné suroviny sa získali v súlade s pravidlami ustanovenými v tomto nariadení. Konkrétne, pojmy uvedené v prílohe⁹], ich odvodeniny alebo zdrobneniny, ako sú ‚bio‘ a ‚eko‘, sa môžu používať samostatne alebo v kombinácii na celom území Spoločenstva a v ktoromkoľvek jazyku Spoločenstva na označovanie a reklamu produktov, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v tomto nariadení alebo podľa neho.

9 — Zoznam obsahuje pre všetkých (v súčasnosti) 25 jazykov používaných v Únii (24 úradných jazykov a luxemburčina) jeden alebo dva pojmy, z ktorých takmer všetky znamenajú „biologický“, „ekologický“ alebo „organický“ (výnimkou je estónčina, v ktorej sa môže použiť slovo so zjavným významom „jemný“ a finčina, v ktorej je uvedený pojem najbližšie významu „prírodný“).

...2. Pojmy uvedené v odseku 1 sa nesmú používať nikde v Spoločenstve a v žiadnom jazyku Spoločenstva na označovanie produktu, reklamu produktu a v obchodných dokumentoch produktu, ktorý nespĺňa požiadavky stanovené v tomto nariadení, okrem prípadov, keď sa nevzťahujú na poľnohospodárske produkty v potravinách alebo krmivách alebo zjavne nemajú žiadnu súvislosť s ekologickou výrobou....

4. Pokiaľ ide o spracované potraviny, pojmy uvedené v odseku 1 sa môžu používať:

- a) v obchodných názvoch pod podmienkou, že:
 - (i) spracované potraviny sú v súlade s článkom 19;
 - (ii) aspoň 95 % hmotnosti ich zložiek poľnohospodárskeho pôvodu je ekologických;

...“

26. Článok 27 nariadenia č. 889/2008¹⁰ má nadpis „Použitie určitých výrobkov a látok v spracovaní potravín“. Článok 27 ods. 1 okrem iného stanovuje:

„Na účely článku 19 ods. 2 písm. b) nariadenia (ES) č. 834/2007 sa pri spracovávaní ekologických potravín... môžu používať len tieto látky:

...

- f) minerály (vrátane stopových prvkov), vitamíny, aminokyseliny a mikroživiny v prípade, ak je právnymi predpismi schválené ich používanie v potravinách, v ktorých sú zapracované.“

Označovanie ekologických produktov dovážaných zo Spojených štátov amerických

27. Odôvodnenie 33 v preambule k nariadeniu č. 834/2007 stanovuje:

„Ekologické produkty dovážané do Európskeho spoločenstva by malo byť možné uvádzať na trh Spoločenstva ako ekologické, ak boli vyrobené v súlade s pravidlami výroby a podrobené kontrolným mechanizmom, ktoré sú v súlade s mechanizmami ustanovenými v právnych predpisoch Spoločenstva alebo sú s nimi rovnocenné. Okrem toho by sa mal na produkty dovezené na základe rovnocenného systému vzťahovať certifikát vydaný príslušným orgánom alebo uznanou štátnou alebo súkromnou inšpekčnou organizáciou dotknutej tretej krajiny.“

28. Tieto ciele sa uvádzajú do života, pokiaľ ide o produkty spĺňajúce požiadavky, na základe článku 32 tohto nariadenia, a pokiaľ ide o produkty poskytujúce rovnocenne záruky, na základe článku 33. Podľa článku 33 ods. 1 sa môže produkt poskytujúci rovnocenne záruky uviesť na trh Únie pod podmienkou, že a) bol vyrobený v súlade s rovnocennými pravidlami výroby, b) prevádzkovatelia sa podrobili kontrolným opatreniam s rovnocennou účinnosťou a c) svoju činnosť podrobili systému kontrol a d) na produkt sa vzťahuje certifikát o inšpekcii vydaný príslušným orgánom. Podľa článku 33 ods. 2 môže Komisia zostaviť zoznam tretích krajín, ktoré majú rovnocenné pravidlá výroby a rovnocenne účinné kontrolné opatrenia.

10 — Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008 z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu (Ú. v. EÚ L 250, s. 1).

29. Názov hlavy III nariadenia č. 1235/2008¹¹ je „Dovoz produktov poskytujúcich rovnocenné záruky“. Jej článok 7 upravuje zostavenie a obsah zoznamu uznaných tretích krajín, ktorý je uvedený v prílohe III, zatiaľ čo článok 10 upravuje zostavenie a obsah zoznamu súkromných inšpekčných organizácií a štátnych inšpekčných organizácií na účely rovnocennosti, ktorý je uvedený v prílohe IV.

30. Tieto prílohy boli zmenené a doplnené najmä nariadením č. 126/2012¹², ktorým sa – s účinnosťou od 1. júna 2012 do 30. júna 2015 – doplnili do zoznamu uznaných tretích krajín Spojené štáty, okrem iného pre spracované poľnohospodárske produkty určené na použitie ako potraviny a zoznam uznaných súkromných inšpekčných organizácií tejto krajiny.

31. Odôvodnenie 4 v preambule k nariadeniu č. 126/2012 stanovuje:

„Určité poľnohospodárske produkty dovážané zo Spojených štátov sa v súčasnosti v Únii predávajú na základe prechodných pravidiel ustanovených v článku 19 [nariadenia (ES) č. 1235/2008]. Spojené štáty požiadali Komisiu o zaradenie do zoznamu uvedeného v článku 7 nariadenia (ES) č. 1235/2008. Predložili potrebné informácie v súlade s článkami 7 a 8 tohto nariadenia. Záverom preskúmania týchto informácií a následných diskusií s orgánmi Spojených štátov bolo, že pravidlá upravujúce výrobu a kontrolu ekologických poľnohospodárskych produktov v tejto krajine sú rovnocenné s pravidlami ustanovenými v nariadení (ES) č. 834/2007. Komisia v súlade s ustanoveniami článku 33 ods. 2 nariadenia (ES) č. 834/2007 vykonala na mieste uspokojivú kontrolu pravidiel výroby a kontrolných opatrení, ktoré sa v súčasnosti v Spojených štátoch uplatňujú. Spojené štáty by v dôsledku toho mali byť zaradené do zoznamu uvedeného v prílohe III k nariadeniu (ES) č. 1235/2008.“

Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

32. Herbaria Kräuterparadies GmbH (ďalej len „Herbaria“) je výrobcom produktu „Herbaria Blutquick – Eisen + Vitamine“ (Herbaria Blutquick – železo + vitamíny, ďalej len „Blutquick“), zmesi ovocných štiav s bylinnými výťažkami. Aj keď sa Blutquick skladá prevažne zo zložiek ekologicko-poľnohospodárskeho pôvodu v zmysle článku 19 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 834/2007, obsahuje aj neekologické vitamíny a glukónan železnatý. Tento produkt sa propaguje a predáva ako potravinový doplnok obsahujúci železo a vitamíny, a na etikete obsahuje odkaz na ekologickú výrobu v zmysle článku 23 nariadenia č. 834/2007, spolu s nasledujúcim tvrdením: „železo podporuje normálnu tvorbu červených krviniek a hemoglobínu“. Odporúčaná denná dávka pokryje 20 % RDA. Blutquick sa tiež odporúča najmä v tehotenstve a v čase dojčenia na podporu prirodzeného psychického vývoja detí, proti stavu vyčerpanosti a na podporu dobrého zdravotného stavu.

33. V decembri 2011 príslušné bavorské orgány rozhodli, že pri označovaní, reklame a uvádzaní na trh produktu Blutquick musí Herbaria odstrániť odkaz na ekologickú výrobu s odôvodnením, že ide o porušenie článku 23 ods. 4 písm. a) bod i) nariadenia č. 834/2007 v spojení s článkom 19 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 834/2007 a článkom 27 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 889/2008. Ako dôvody uviedli nasledujúce: minerály a vitamíny by sa mohli pridať len vtedy, ak je právnymi predpismi schválené ich používanie v potravinách, v ktorých sú zapracované. V prípade produktu Blutquick to však nebolo právnymi predpismi schválené. Predovšetkým nešlo o produkt v zmysle vnútroštátneho nariadenia o dietetických potravinách (Diätverordnung). To, že nariadenie č. 1924/2006 podrobne upravuje „výživové a zdravotné tvrdenia“ neznamená, že používanie vitamínov a minerálov pri výrobe potravín, na ktoré sa nevzťahuje Diätverordnung, je právnymi predpismi schválené. Aj keby bol

11 — Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008 z 8. decembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín (Ú. v. EÚ L 334, s. 25).

12 — Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 126/2012 zo 14. februára 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 889/2008, pokiaľ ide o evidenciu a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1235/2008, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov zo Spojených štátov amerických (Ú. v. EÚ L 41, s. 5).

produkt Blutquick podľa nariadenia č. 1924/2006 prípustný, nemôže byť označený, propagovaný alebo uvádzaný na trh s odkazom na ekologickú výrobu chráneným podľa článku 23 nariadenia č. 834/2007, keďže nariadenie č. 1924/2006 nevyžaduje, aby potraviny a doplnkové látky do potravín obsahovali vitamíny alebo aby boli obohacované o glukónan železnatý.

34. Herbaria podala proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, v ktorom najmä uviedla, že zmyslom článku 27 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 889/2008 je povoliť pridávanie minerálov a vitamínov, keď a pokiaľ ostatné právne ustanovenia Únie alebo vnútroštátne ustanovenia požadovali zabezpečiť konkrétny obsah vitamínov alebo minerálov, ak by potravina nemohla bez tohto zloženia splniť svoj účel. Predmetom bola konkrétna potravina s konkrétnym účelom. Podľa predpisov o potravinových doplnkoch alebo o zdravotných a výživových tvrdeniach, najmä nariadenia č. 1924/2006, musia potraviny, ktoré boli podľa svojho označenia určené na osobitný výživový účel, obsahovať minerály a vitamíny. Zo zákazu zavádzania vyplýva požiadavka, aby sa pri dennom príjme v množstve, ktorý stanovil výrobca, dosiahol ako zaručený obsah 15 % úradne stanoveného maximálneho množstva.¹³ Na základe účelu potravinového doplnku bola právnymi predpismi stanovená povinnosť dosiahnuť zodpovedajúce minimálne hodnoty. Ak ich možno dosiahnuť iba pomocou pridania látok, takéto pridanie je právnymi predpismi schválené. V nariadení č. 432/2012 je navyše stanovená denná dávka, v dôsledku ktorej je pridávanie látok do ekologických potravín nevyhnutné. Pridávanie glukónanu železnateho a vitamínov do produktu Blutquick bolo nevyhnutné v záujme dosiahnutia potrebných nutričných hodnôt s cieľom dosiahnuť uvedený výživový účel. To nebolo možné urobiť pomocou prísad z ekologických produktov. Tieto sa pridávali len v potrebnom množstve.

35. Orgány sa vyjadrili, že pridávanie vitamínov a glukónanu železnateho nie je právnymi predpismi schválené. V nariadení č. 1924/2006 sa nestanovuje pridávanie týchto látok, ale povoľuje sa len ich príjem. Iný výklad by bol v rozpore s článkom 6 písm. b) nariadenia č. 834/2007, podľa ktorého sa doplnkové látky do potravín musia v ekologickom poľnohospodárstve obmedziť na minimum.

36. Za týchto okolností Verwaltungsgericht žiada, aby Súdny dvor rozhodol o týchto prejudiciálnych otázkach:

- „1. Má sa článok 27 ods. 1 písm. f) nariadenia (ES) č. 889/2008 chápať v tom zmysle, že používanie uvedených látok je právnymi predpismi schválené len vtedy, keď právny predpis Únie alebo vnútroštátny právny predpis zlučiteľný s právom Únie pre potravinu, do ktorej sa uvedené látky majú zapracovať, priamo stanovuje pridávanie uvedených látok alebo aspoň minimálny obsah týchto látok, ktoré sa majú zapracovať?
2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku: má sa článok 27 ods. 1 písm. f) nariadenia (ES) č. 889/2008 chápať v tom zmysle, že používanie uvedených látok je právnymi predpismi schválené aj v prípadoch, v ktorých by bolo uvedenie potraviny na trh ako potravinového doplnku, resp. pri použití zdravotných tvrdení bez pridania minimálne jednej z uvedených látok, pre spotrebiteľov zavádzajúce a klamlivé, pretože potravina vzhľadom na nízku koncentráciu jednej z uvedených látok nemôže plniť svoj výživový účel, resp. svoj účel vyjadrený zdravotným tvrdením?
3. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku: má sa článok 27 ods. 1 písm. f) nariadenia (ES) č. 889/2008 chápať v tom zmysle, že používanie uvedených látok je právnymi predpismi schválené aj v prípadoch, v ktorých sa určité zdravotné tvrdenia môžu použiť len v prípade potravín, ktoré obsahujú konkrétne tzv. významné množstvo aspoň jednej z uvedených látok?“

13 — Toto by malo vychádzať z vnútroštátneho dokumentu s názvom *Toxikologische und ernährungsphysiologische Aspekte der Verwendung von Mineralstoffen und Vitaminen in Lebensmitteln* (Toxikologické, výživové a fyziologické aspekty používania minerálov a vitamínov v potravinách), vydaného v roku 2002 alebo 2004 nemeckým Bundesinstitut für gesundheitlichen Verbraucherschutz und Veterinärmedizin (Federálny inštitút ochrany zdravia spotrebiteľa a veterinárneho lekárstva), do ktorého pôsobnosti patrí pripomenkovanie legislatívnych návrhov. Pozri tiež poznámku pod čiarou 5 vyššie.

37. Písomné pripomienky predložili účastníci konania vo veci samej, česká, francúzska a španielska vláda, ako aj Európska komisia, pričom všetci, s výnimkou českej a španielskej vlády, predložili aj ústne pripomienky na pojednávaní 13. februára 2014.

38. V podstate podľa všetkých predložených pripomienok okrem pripomienok spoločnosti Herbaria by mala byť odpoveď na prvú otázku kladná, teda že v práve Únie neexistuje žiadna právnymi predpismi schválená povinnosť, na ktorú by sa mohla Herbaria odvolávať. Herbaria má opačný názor a navyše otvára otázku dovozu potravinových doplnkov zo Spojených štátov, ktoré môžu byť podľa nej označené ako ekologické, hoci boli do nich pridané železo a vitamíny. Hoci táto otázka nebola predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania ani žiadnych pripomienok, na pojednávaní sa o nej diskutovalo.

Posúdenie

Výklad právnej úpravy

39. Troma prejudiciálnymi otázkami sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa spojenie „právnymi predpismi schválené ich používanie v potravinách, v ktorých sú zapracované“ uvedené v článku 27 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 889/2008 vzťahuje a) len na právnymi predpismi schválenú priamu povinnosť, aby potravina, ktorá sa má bez ohľadu na vyhlásenia týkajúce sa jej kvality alebo účelu uviesť na trh, obsahovala aspoň jednu z uvedených látok alebo b) aj na situáciu, keď sa potravina uvádza na trh ako potravinový doplnok, s výživovým alebo zdravotným tvrdením alebo na osobitný výživový účel, ktorú však možno uviesť na trh len v prípade, že obsahuje konkrétne množstvo aspoň jednej z uvedených látok.

40. Článok 23 ods. 2 nariadenia č. 834/2007 zakazuje uvádzať odkaz na ekologickú výrobu produktu, ktorý nespĺňa požiadavky stanovené v tomto nariadení. Podľa článku 23 ods. 4 je zrejmé, že takýto odkaz je dovolený pri spracovaných potravinách (a zmes ovocných štiav s bylinnými výťažkami je určite spracovanou potravinou) *len* vtedy, ak táto potravina spĺňa požiadavky stanovené v článku 19. Článok 19 ods. 2 písm. b) povoľuje okrem iného pridávanie minerálov a vitamínov *len* v prípade, že boli povolené na používanie v ekologickej výrobe v súlade s článkom 21. Článok 21 stanovuje všeobecné kritériá povoľovania na používanie týchto látok a poveruje Komisiu na vytvorenie *užšieho* zoznamu v rámci uvedených kritérií. Všeobecnými kritériami sú, že povolené alternatívy nie sú k dispozícii a že bez použitia tejto látky by nebolo možné vyrábať alebo konzervovať potraviny alebo splniť dané stravovacie požiadavky stanovené na základe právnych predpisov Únie.

41. Na tomto základe vytvorila Komisia v článku 27 ods. 1 nariadenia č. 889/2008 užší zoznam látok, ktoré sa môžu používať pri spracovávaní potravín uvádzaných na trh ako ekologické. Podľa článku 27 ods. 1 písm. f) sú minerály a vitamíny povolené *len* vtedy, ak je ich používanie právnymi predpismi schválené.

42. Z jazyka týchto ustanovení¹⁴ je zrejmé, že sa majú vykladať reštriktívne – čo potvrdzuje odôvodnenie 22 v preambule k nariadeniu č. 834/2007, podľa ktorého by sa na zachovanie dôvery spotrebiteľov mali výnimky z požiadaviek uplatniteľných na ekologickú výrobu *prísne obmedzovať* na opodstatnené prípady.

43. Preto neváham konštatovať, že spojenie „právnymi predpismi schválené“ v článku 27 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 889/2008 sa má vykladať reštriktívne tak, že sa týka len právnymi predpismi schválenej priamej povinnosti použiť určitú látku pri spracovaní predmetnej potraviny.

14 — Pozri tiež článok 6 nariadenia č. 834/2007, už citovaného v bode 22 vyššie, ktorý používa pojmy ako „obmedzenie“, „v minimálnej miere“, „iba“, „základn[á]“ a „vylúčenie“.

44. Neboli predložené žiadne tvrdenia, že by podľa práva Únie alebo vnútroštátneho predpisu s ním zlučiteľným existovala právnymi predpismi schválená povinnosť, aby zmes ovocných štiav s bylinnými výťažkami predávaná len ako potravinová, či už ekologická alebo nie, obsahovala určité množstvo železa alebo konkrétneho vitamínu.

45. Za určitých okolností je však možné pripustiť, že existuje právnymi predpismi schválená povinnosť, aby takýto produkt obsahoval stanovené množstvá určitých minerálov alebo vitamínov, a to ak sa má predávať ako potravinový doplnok, s výživovým alebo zdravotným tvrdením alebo ako potravinová na osobitné výživové účely, a prítomnosť týchto množstiev je na účely jeho uvedenia na trh týmto spôsobom podstatná. S takýmto posúdením však nesúhlasím.

46. Pokiaľ ide o potravinové doplnky, Komisia uviedla, že hoci podľa článku 5 ods. 3 a 4 smernice 2002/46 môžu byť stanovené minimálne množstvá vitamínov a minerálov v potravinových doplnkoch, stanovené zatiaľ neboli. Žiadne takéto množstvá neboli zrejme stanovené ani v príslušných nemeckých právnych predpisoch – aj keď túto otázku môže posúdiť len Verwaltungsgericht.¹⁵ Ani stanovenie minimálnych množstiev by pre výrobcov nepredstavovalo právnymi predpismi schválenú povinnosť, aby do svojich produktov pridali konkrétny minerál alebo vitamín; skôr by im to bránilo uvádzať tieto produkty na trh ako potravinové doplnky obsahujúce predmetnú látku alebo látky, ak by neobsahovali ich minimálne množstvo alebo množstvá.

47. Pokiaľ ide o výživové a zdravotné tvrdenia, z ustanovení nariadenia č. 1924/2006 a nariadenia č. 432/2012 uvedených v bodoch 9 až 14 vyššie jasne vyplýva, že tvrdenia týkajúce sa produktu Blutquick sa môžu uvádzať len vtedy, ak sú prítomné významné množstvá železa a vitamínov. Ako však Komisia opäť zdôraznila, tvrdenie v zmysle nariadenia č. 1924/2006 je práve takým, ktoré *nie* je povinné podľa právnych predpisov Únie ani vnútroštátnych právnych predpisov. Preto opakujem, že žiadne z predmetných ustanovení nepredstavuje právnymi predpismi schválenú povinnosť týkajúcu sa obsahu potravín; tieto ustanovenia len špecifikujú podmienky uvádzania výživových alebo zdravotných tvrdení.

48. Napokon, pokiaľ ide o potraviny na osobitné výživové účely, zo spisu v prvom rade vôbec nevyplýva, že by produkt Blutquick spadal pod definíciu takýchto potravín v článku 1 ods. 2 a 3 smernice 2009/39, aj keď je zrejme, že jeho cieľovou skupinou sú najmä dojčiacie matky a osoby trpiace stavom vyčerpanosti, ktoré možno považovať za osoby „v špeciálnom fyziologickom stave a... preto schopné získať zvláštny úžitok z kontrolovaného požívania určitých zložiek v potravinách“. No v každom prípade, ako uvádza francúzska vláda, sa výživná látka môže pridať len v prípade, že sa tak „ustanovilo podľa špecifických pravidiel v príslušných osobitných smerniciach, prípadne spolu s vhodnými kvantitatívnymi podmienkami“. ¹⁶ A predsa neexistuje povinnosť uvádzať na trh napríklad zmes ovocných štiav ako potravinu na osobitné výživové účely, ale existuje len zákaz uvádzať ju na trh v prípade, že nespĺňa požiadavky stanovené smernicou 2009/39 a nariadením č. 953/2009.

49. V skratke, všetky prípady citované v návrhu na začatie prejudiciálneho konania alebo spoločnosťou Herbaria, v ktorých sa môže pridávanie minerálov a/alebo vitamínov považovať za „právnymi predpismi schválené“, sú v skutočnosti prípadmi, v ktorých sa výrobcovi zakazuje uvádzať na trh produkt ako potravinový doplnok, s výživovými alebo zdravotnými tvrdeniami alebo ako potravinu na osobitný výživový účel, ak nie je prítomný určitý obsah minerálov alebo vitamínov. Keďže za uvedených

15 — Podľa Verwaltungsgericht sa na produkt Blutquick nevzťahuje Diätverordnung (pozri bod 33 vyššie). Podľa dokumentu uvedeného aj v návrhu na začatie prejudiciálneho konania (pozri poznámku pod čiarou 13 vyššie) sa na účely ochrany spotrebiteľov pred zavádzaním navrhuje taký minimálny obsah minerálov potravinového doplnku, aby sa pri príjme v množstve stanovenom výrobcom dosiahlo 15 % úradne stanoveného maximálneho množstva, ale nič nenasvedčuje tomu, že sa o tomto návrhu rokovalo.

16 — Pozri bod 19 vyššie.

podmienok neexistuje právnymi predpismi schválená povinnosť uvádzať na trh akýkoľvek produkt, zahrnutie týchto situácií pod článok 27 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 889/2008 a na ňom založené povolenie používať minerály a/alebo vitamíny pri spracovaní potravín, ktoré sa uvádzajú na trh ako ekologické, by bolo možné len na základe neprijateľne širokého výkladu uvedeného ustanovenia.

50. Pri súčasnom stave právnej úpravy¹⁷ považujem toto za jediný možný a zmysluplný výklad.

51. Som si vedomá toho, že v kontexte Dohody o technických prekážkach obchodu¹⁸ odvolací orgán WTO rozhodol, že dodržanie určitých podmienok pri označovaní výrobku z tuniakov tvrdením, že ich lov neohrozil delfíny (podobná situácia ako v tomto konaní), je na účely prílohy 1.1 uvedenej dohody povinné aj v prípade, že tento produkt je možné uvádzať na trh aj bez tohto označenia.¹⁹

52. Okolnosti predmetného prípadu sú však komplikovanejšie ako tie, ktoré v uvedenom konaní posudzoval odvolací orgán. Predmetom tohto konania nie je len otázka splnenia konkrétnych podmienok použitia konkrétneho tvrdenia na označení. Ide tu skôr o vyriešenie kolízie najmenej dvoch navzájom nie vždy zlučiteľných súborov požiadaviek, aby na označení mohla byť použitá kombinácia tvrdení.

53. Na to, aby sa mohol určitý produkt uvádzať na trh ako ekologický, musia byť podľa práva Únie splnené určité podmienky. Aby mohol byť uvádzaný na trh ako potravinový doplnok, s výživovými alebo zdravotnými tvrdeniami alebo ako potravinová na osobitný výživový účel, musia byť splnené iné podmienky. Aby ho bolo možné uvádzať na trh *aj* ako ekologický, *aj* ako potravinový doplnok, s výživovými alebo zdravotnými tvrdeniami alebo ako potravinu na osobitný výživový účel, musia byť splnené všetky podmienky. Neexistuje však žiadna právnymi predpismi schválená povinnosť, aby sa produkt uvádzal na trh niektorým z uvedených spôsobov. Ak v prípade uvádzania konkrétneho produktu na trh rôznymi spôsobmi nemožno súčasne splniť všetky podmienky, o spôsobe jeho uvedenia na trh a plnení konkrétnych podmienok rozhoduje výrobca. Odlišným výkladom by sa podľa francúzskej vlády umožnilo výrobcovi uvádzať na trh ako ekologické aj produkty obsahujúce nepovolené neekologické látky, a to tak, že by sa popri tvrdení o ekologickej výrobe použili aj iné tvrdenia, ktoré by bez pridania uvedených látok nebolo možné urobiť.

54. Podľa spoločnosti Herbaria však cieľ uvedený v článku 3 písm. c) nariadenia č. 834/2007 spočívajúci vo výrobe „širokého spektra“ ekologických potravín a produktov spĺňajúcich požiadavky spotrebiteľa znamená, že na trh je možné uvádzať ekologické produkty vo všetkých kategóriách potravín spĺňajúcich tieto požiadavky, vrátane potravinových doplnkov, diétnych produktov a bežných potravín s výživovými alebo zdravotnými tvrdeniami.

55. Táto argumentácia ma nepresvedča. Podľa uvedeného cieľa je samozrejme možné, aby sa v týchto kategóriách uvádzali na trh ekologické produkty. Toto však nezahŕňa možnosť uvádzať na trh ako ekologické tie kategórie produktov, ktoré na takéto uvádzanie na trh nespĺňajú podmienky.

56. Podľa môjho názoru sa preto spojenie „právnymi predpismi schválené... v potravinách, v ktorých sú zapracované“ uvedené v článku 27 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 889/2008 vzťahuje len na právnymi predpismi schválenú priamu povinnosť, aby potravinová obsahovala aspoň jednu z vymenovaných látok, ak sa má *vôbec* uviesť na trh. Nevzťahuje sa na situáciu, ak sa potravinová uvádza na trh ako potravinový doplnok, s výživovým alebo zdravotným tvrdením alebo ako potravinová na osobitný výživový účel, ktorú však možno takto uviesť na trh len vtedy, ak obsahuje konkrétne množstvo aspoň jednej takejto látky.

17 — Neposudzujem otázku, či by *malo* byť možné uvádzať na trh produkt s odkazom na ekologickú výrobu za okolností daných v konaní vo veci samej; to je otázka pre samotného zákonodarcu.

18 — Príloha 1A k Uruguajskému kolu mnohostranných obchodných rokovanií (Ú. v. ES L 336, 1994, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 171) (ďalej len „dohoda TBT“).

19 — Správa odvolacieho orgánu, United States – Measures Concerning the Importation, Marketing and Sale of Tuna and Tuna Products, WT/DS381/AB/R, prijatá 13. júna 2012, najmä bod 196.

Rozdielny prístup v porovnaní s dovozom zo Spojených štátov

57. V písomných pripomienkach adresovaných Súdnemu dvoru Herbaria uviedla, že po nadobudnutí účinnosti nariadenia č. 126/2012 (ktoré nadväzuje na výmenu listov medzi Komisiou a United States Department of Agriculture) sa potraviny vyrobené v Spojených štátoch môžu v Únii uvádzať na trh ako ekologické aj v prípade, že obsahujú neekologické výživové vitamíny a minerály, pretože v Spojených štátoch je takéto označovanie povolené podľa § 205.605 hlavy 7 (Poľnohospodárstvo) Electronic Code of Federal Regulations²⁰. Uviedla, že na trh v Únii sa uvádza americký produkt (Organic Life Vitamins) porovnateľný s produktom Blutquick, obsahujúci neekologické vitamíny a minerály. Ak by nebolo možné uvádzať na trh aj produkt Blutquick, išlo by o porušovanie práva spoločnosti Herbaria na rovnosť zaobchádzania.

58. Na žiadosť Súdneho dvora sa ústne pripomienky na pojednávaní týkali v podstate len tejto otázky.

59. Táto otázka je potenciálne nesmierne dôležitá. Tak trochu predznamenáva jeden druh problému, ktorý môže vzniknúť v súvislosti s transatlantickým partnerstvom v oblasti obchodu a investícií (ďalej len „TTIP“), ktoré je v súčasnosti predmetom rokovaní medzi Úniou zastúpenou Komisiou a Spojenými štátmi zastúpenými obchodným zástupcom Spojených štátov.²¹ Ide o otázku „vzájomného uznávania“, ktorá otvára otázky rovnosti zaobchádzania a prípadne aj obrátenej diskriminácie. Ak musí Únia uznať dovoz a následný predaj potravín označených ako ekologické, ktoré nespĺňajú požiadavky pravidiel Únie, ale len poskytujú rovnocenné garancie, možno sa pýtať, či by nemalo byť tiež možné uvádzať na trh ako ekologické aj potraviny vyrobené v Únii, ktoré by spĺňali požiadavky pravidiel upravujúcich tieto rovnocenné garancie. Pokiaľ ide o TTIP, existujú najmä obavy z faktického splnutia rozsiahlych oblastí regulačných opatrení a následnej straty regulačnej autonómie.

60. Podľa môjho názoru však existujú vážne dôvody, pre ktoré by sa Súdny dvor týmito otázkami nemal v súvislosti s predmetným konaním zaoberať.

61. Po prvé a predovšetkým, Verwaltungsgericht nepožadoval v tejto otázke žiadne usmernenie – hoci podľa vyjadrenia právneho zástupcu spoločnosti Herbaria na pojednávaní bola táto otázka predmetom konania pred vnútroštátnym súdom. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydávané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru.²² V tejto súvislosti podľa môjho názoru aspoň primárne prislúcha vnútroštátnemu súdu rozhodnúť, že o určitej otázke, ktorá je predmetom vnútroštátneho konania a spadá do oblasti práva Únie, nie je na účely rozhodnutia vo veci samej potrebné rozhodnúť, a preto by v záujme hospodárnosti konania *nemala* byť predložená Súdnemu dvoru. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa v zmysle ustálenej judikatúry zakladá na dialógu medzi súdmi a jeho začiatok závisí výlučne od toho, ako vnútroštátny súd posúdi relevantnosť a potrebu takéhoto návrhu.²³

62. Skutočnosť, že Verwaltungsgericht neodkazuje na otázku, ktorú vzniesla Herbaria, jednoznačne znamená, že vo vzťahu k tejto otázke nespĺňa jeho návrh na začatie prejudiciálneho konania všetky požiadavky ustanovené článkom 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Predovšetkým neexistujú žiadne dôkazy ani domnienky týkajúce sa porovnateľnosti produktu Organic Life Vitamins s produktom Blutquick, aktuálneho predaja produktu Organic Life Vitamins v Únii v súlade

20 — <http://www.ecfr.gov>.

21 — Stručné zhrnutie pozri na http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/july/tradoc_151605.pdf. Ďalej je možné spomenúť aj článok 2.7 dohody TBT (citovanej v poznámke pod čiarou 18), podľa ktorého členovia „uznajú ako rovnocenné technické predpisy iných členov, a to aj vtedy, ak sa tieto predpisy líšia od ich vlastných, za predpokladu, že tieto technické predpisy zodpovedajúcim spôsobom spĺňajú zámyery ich vlastných predpisov“.

22 — Pozri nedávny rozsudok Nordecon a Ramboll Eesti (C-561/12, EU:C:2013:793, bod 29).

23 — Pozri nedávny rozsudok Križan a i. (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 66).

s postupom ustanoveným v článku 33 nariadenia č. 834/2007 alebo možného súladu produktu Blutquick s predpismi Spojených štátov, ak by tam bol vyrobený; samozrejme neexistuje ani žiadny dôvod, prečo by malo byť potrebné vydať rozhodnutie, ktorým sa vykladajú pravidlá v oblasti označovania a uvádzania na trh ekologických potravín zo Spojených štátov.

63. Týmto však nekritizujem Verwaltungsgericht. Naopak, tento súd zjavne prijal informované rozhodnutie nepredložiť otázku týkajúcu sa uvedeného bodu, a teda celkom správne neuviedol ani odôvodnenie a opis súvisiacich skutkových okolností. Ak by sa teda Súdny dvor touto otázkou zaoberal, musel by tak urobiť bez toho, aby poznal dôvody, pre ktoré sa Verwaltungsgericht rozhodol nepožiadať o usmernenie v tomto bode a skutkové či procesné možnosti tieto dôvody spochybníť. Súdny dvor by tak prekročil medze svojej pôsobnosti, pokiaľ by rozhodoval o hypotetickom probléme bez toho, aby disponoval nevyhnutnými skutkovými alebo právnymi informáciami.²⁴ Za ešte väčšie prekročenie medzí týchto pôsobností by som považovala zodpovedanie otázky účastníka konania vo veci samej bez súhlasu vnútroštátneho súdu.

64. Navyše, ak by Súdny dvor zodpovedal otázku, ktorá nebola predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania – a ktorá ani prirodzene alebo logicky z neho nevyplýva – ale v pripomienkach na ňu poukázal len účastník konania vo veci samej, zúčastneným členským štátom by sa odopreli práva vyplývajúce z článku 23 Štatútu Súdneho dvora, a to právo byť informovaný o predmete prejudiciálnych otázok a predkladať k nim písomné pripomienky. Je pravda, že členský štát môže požiadať, aby mu bolo umožnené na pojednávaní predložiť ústne pripomienky k bodom uvedeným v písomných pripomienkach. Na jednej strane mu však nemuseli byť tieto pripomienky doručené v jeho vlastnom úradnom jazyku, zatiaľ čo návrh na začatie prejudiciálneho konania sa vždy prekladá do všetkých úradných jazykov Únie, alebo sa v nich aspoň uvedie jeho zhrnutie, a na druhej strane je na pojednávaní k dispozícii len obmedzený čas a nemusí byť vždy možné predložiť také úplné a účelné vyjadrenie, aké by bolo možné urobiť v prípade písomného podania.

65. Po druhé, ako Komisia uviedla na pojednávaní, predmetom konania vo veci samej je určenie neplatnosti rozhodnutia bavorských orgánov z decembra 2011, ktorých platnosť by sa preto mala posudzovať podľa predpisov účinných v danom čase. Nariadenie č. 126/2012, na ktorom sú založené tvrdenia spoločnosti Herbaria, sa v súlade s jeho článkom 3 uplatňuje až od 1. júna 2012. Herbaria teda nemôže namietat rozdielne zaobchádzanie, keďže v rozhodnom čase neexistovali žiadne potraviny zo Spojených štátov obsahujúce neekologické vitamíny a minerály, ktoré by bolo možné uvádzať na trh v Únii ako ekologické.

66. Za týchto okolností navrhujem, aby sa Súdny dvor v tomto konaní nezaoberal dodatočnou otázkou spoločnosti Herbaria. Ak by však Súdny dvor napriek tomu považoval za potrebné tak urobiť, najprv by mal v súlade s článkom 101 rokovacieho poriadku požiadať Verwaltungsgericht o vysvetlenie a potom prípadne opätovne začať ústnu časť konania podľa článku 83 rokovacieho poriadku, aby sa umožnilo ktorémukolvek členskému štátu sa k nemu vyjadriť.

Návrh

67. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky takto:

Článok 27 ods. 1 písm. f) nariadenia Komisie (ES) č. 889/2008 z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, sa má vykladať v tom zmysle, že používanie uvedených látok je právnymi predpismi schválené len vtedy, keď právny predpis

24 — Z ustálenej judikatúry pozri nedávne uznesenie Società cooperativa Madonna dei miracoli (C-82/13, EU:C:2013:655, body 11 a 12 a citovaný judikatúru).

Únie alebo vnútroštátny právny predpis zlučiteľný s právom Únie priamo stanovuje pre potravinu, do ktorej sa uvedené látky majú zapracovať, pridávanie uvedených látok alebo aspoň minimálny obsah týchto látok pred jej uvedením na trh.

Používanie uvedených látok nie je právnymi predpismi schválené v prípadoch, v ktorých by bolo uvedenie potraviny na trh ako potravinového doplnku, s výživovým alebo zdravotným tvrdením alebo ako potraviny na osobitný výživový účel, bez pridania minimálne jednej z uvedených látok, pre spotrebiteľov zavádzajúce a klamlivé, pretože potravina vzhľadom na nízku koncentráciu jednej z uvedených látok nemôže plniť svoj výživový účel, resp. svoj účel vyjadrený výživovým alebo zdravotným tvrdením. Používanie uvedených látok nie je právnymi predpismi schválené ani v prípadoch, v ktorých sa určité výživové alebo zdravotné tvrdenia môžu použiť len v prípade potravín, ktoré obsahujú „významné“ množstvo aspoň jednej z uvedených látok.